

2014-05-09

Pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin, PNSP

Patientinformation och förhållningsregler
Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad

Vad är pneumokocker och vad är PNSP?

Pneumokocker är en bakterie som mycket ofta kan hittas hos små barn. Vanligen finns bakterierna i nässlemhinnan utan att ge några symtom, vilket kallas ”bärarskap”. Ibland kan pneumokockerna ge infektioner, i första hand i luftvägarna, som i enstaka fall kan utvecklas till svåra infektioner. Infektioner orsakade av pneumokocker som är känsliga för penicillin är i regel relativt lätta att behandla.

PNSP är pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin. Vid infektioner som orsakas av PNSP finns det visserligen alltid antibiotika som är verksamma, men i stället för att ge antibiotika i flytande form eller som tabletter kan medicinen behöva ges direkt i blodet. Det är därför viktigt att motverka spridning av PNSP för att värna om möjligheten att lätt kunna bota pneumokockinfektioner hos barn.

Är det farligt med PNSP?

PNSP är inte farligare än andra pneumokocker och orsakar inte allvarligare infektioner än känsliga pneumokocker.

Hur sprids pneumokocker och PNSP?

Pneumokocker och PNSP sprids huvudsakligen som droppsmitta (hosta, nysningar, saliv). Små barn bär mycket ofta pneumokocker i näsan och risken för smittspridning är störst på förskolor, där många små barn vistas nära varandra, och speciellt vintertid. Sådant ”bärarskap” är ovanligt hos skolbarn och vuxna och när det inträffar är smittrisen mycket låg.

Kan man bli av med PNSP?

Bärarskap av PNSP försvinner av sig själv inom en begränsad tid, kortare ju äldre man är. Vuxna är oftast bärare ett par veckor medan små barn oftast är bärare under 4-6 veckor, men ibland längre tid. Bärarskap över tre månader ses bara i enstaka fall. Vid långvarigt bärarskap kan man försöka att få bort bakterierna med speciell behandling.

Smittspårning

Om PNSP hittas hos ett förskolebarn ska odlingsprov tas på hela barnets familj. Andra barn som övernattat i familjen eller som varit mycket inomhus tillsammans med barnet med PNSP ska också odlas. Provtagningen sker via behandlande läkare, vanligen på en vårdcentral. Behandlande läkare, eller annan lokalt utsedd ansvarig läkare, ansvarar även för att smittspårning utförs på förskolan, vid behov i samråd med länets smittskyddsmyndighet.

Förhållningsregler för barn som går på förskola – vad gäller för att minska risken för smitta?

- *Du bör hjälpa barnet att hålla en god handhygien och använda engångsnäsdukar vid behov.*
- *Barnet får inte vara i förskolan så länge PNSP-bärarskap kvarstår.*
- *Du måste hålla kontakt med barnets behandlande läkare för regelbundna kontrollodlingar av barnet. Det krävs två negativa odlingar i rad för att barnet ska få återgå till förskola.*

Pneumokockerna som ditt barn blivit smittad med och bär på är en ”allmänfarlig sjukdom” enligt smittskyddslagen. Ditt barn är därför skyldigt att följa de förhållningsregler er läkare ger. Om du begär det ska smittskyddsläkaren pröva förhållningsreglerna.

Det går att få ersättning med tillfällig föräldrapenning under tiden som ditt barn inte får vistas på förskolan.